

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2018 йил 24 май, № 106 (7064)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

«БИЗ ЎЗБЕКИСТОН РАЎБАРИЯТИНИНГ ХАЛҚАРО ҲУҚУҚНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ҲАМЖАМИЯТИ БИЛАН МУЛОҚОТГА ТАЙЁРЛИГИНИ ЮҚОРИ БАҲОЛАЙМИЗ»

Шу кунларда мамлакатимизда “Amnesty International” халқаро ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилоти делегацияси меҳмон бўлиб турибди. Мазкур тузилма 1961 йили Буюк Британияда ташкил этилган.

ДУНЁ НИГОҲИ

Ушбу ташриф ҳақида хабар қилар экан, Германиянинг “Deutsche Welle” радиостанцияси Ўзбекистон илк бор чет эл ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилотлари вакиллари билан қабул қилишга тайёрлигини 2017 йил июль ойида маълум қилганини таъкидлайди. Немис журналистлари сўнги мартта “Amnesty International” республика-мизга 2004 йили келганлигини эслатиб ўтади.

Шуниси қувонарлики, мазкур халқаро но-давлат институтининг Ўзбекистонга қизиқиши ортиси ва мамлакатимиз билан ҳам-корлигининг янгиланишига туртки бўлган асосий омил республика-мизда бошланган кенг кўламли, давлат ва жамият ҳаётининг барча жаҳасини қамраб олган ислохотлар жараёнидир. Хусусан, шу йилнинг февраль

ойида “Amnesty International” эълон қилган 2017 йилда дунё давлатларида инсон ҳуқуқларига амал қилиниши ҳақидаги маърузада Марказий Осиё мамлакатлари ора-сида фақат Ўзбекистонда “фуқаролар ҳуқуқ ҳамда эркинликларини тиклаш ва мус-таҳкамлаш борасида ижобий ўзгаришлар юз бергани” эътироф этилди. Ташкилот Ўзбекистонда оммавий ахборот воситалари фаолияти ва сўз эркинлигига доир чек-ловларни бартараф қилиш ҳамда жиноий ишлар бўйича суд тизимини такомиллаш-тириш бўйича қарорларнинг муҳимлигини таъкидлади.

Ўзбекистонга ташриф олдиан тузилма махсус хабар тарқатиб, унда делегация таркибига “Amnesty International”нинг Шарқий Европа ва Марказий Осиё бўйича директори Мари Стразерс ва унинг ўринбосари Денис Кривошеев киришини маълум қилди.

“Биз Ўзбекистон раҳбариятининг халқа-

ро ҳуқуқни ҳимоя қилиш ҳамжамияти билан мулоқотга тайёрлигини юқори баҳолаймиз ҳамда инсон ҳуқуқларининг бизда ҳали-ҳамон хавотир уйғотаётган масалаларини муҳокама қилишдан хурсандмиз”, дейди Мари Стразерс.

Россиянинг “Sputnik” ахборот агент-лиги ташкилот вакиллари учун тавсиялар рўйхатини ишлаб чиқиб,

“Тошкентда ушбу рўйхатни диққат билан ўрганиб чи-қишларидан умид-вор” эканлигини маълум қилади. Агентлик сўнги вақтда яна бир но-давлат ташкилот — “Human Rights Watch” Ўзбеки-стонга алоҳида қизиқиш билдираётганини қайд этиб ўтади.

“Human Rights Watch” делегацияси 2017 йил сентябрь ойида республикага ташриф буюрган эди. Кирғизистоннинг “АКИpress” аниглик-лар агентлиги шарҳловчиларининг таъкид-лашича, Ўзбекистоннинг халқаро ҳуқуқни ҳимоя қилиш институтлари билан алоқаларининг тикланиши республикадаги сармоявий муҳитга ижобий таъсир кўрсатиб, унинг дунё ишбилармонлари

Яқинда “InformБюро.kz” агентлигига берган интервьюсида эксперт Ўзбекистон ўсиш суръатларини намён қилаётганини, агар ушбу ҳолат сақланиб қолса, респу-блика ривожланиш бўйича кўплаб мамлакатлардан олдинга ўтиб кети-шини прогноз қила-ди. Бунинг учун Ўзбекистонга кўпи билан беш йил керак, деб ҳисоб-лайди мутахассис:

“Беш йилда Ўзбекистон кўплаб ишлаб чиқариш қувватларини яратади, мамлакат-да ахборот технологиялари тизимини йўлга қўйиб, IT-компанияларни тўлалигича ўзига жалб қилади”.

Анвор МИРЗАЕВ
(«Халқ сўзи»
тайёрлади).

Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги саъй-ҳаракатларининг халқаро эътирофи

БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгаши яқин-да Ўзбекистон Республикасининг Учинчи миллий маърузасини кўриб чиқиш кунлари бўйича ўзи-нинг икки юздан ортиқ тавсияларини берди.

БРИФИНГ

Ўзбекистон делегацияси халқаро ҳамжамият эътибо-рига мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари соҳасидаги вазии-ятни яхшилаш, жумладан, ушбу йўналишдаги халқаро мажбуриятларини, яъни Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгашининг аввалги тавсия-ларини бажариш доира-сидаги саъй-ҳаракатлар тўғрисидаги маълумотларни

хавола этди. БМТ аъзолари Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги саъй-ҳаракатлари ва муваффақий-ятларини, конституциявий, институционал ҳамда маъму-рий ислохотларни ва мамлакатнинг очқиллигини, конструктив мулоқотга тай-ёрилигини юқори баҳолади.

(Давоми 2-бетда).

Парламентдаги мухбиримиз хабар қилади

Ўзбекистон — Европа иттифоқи:

Манфаатли алоқаларнинг мустаҳкам асоси

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатда Европа иттифоқининг Шарқий Европа ва Марказий Осиё давлатлари бўйича Кенгаши ишчи гуруҳи раҳбари Ютта Эдтхофер бошчилигидаги делегация аъзолари билан учрашув бўлиб ўтди.

Сенат Раисининг бирин-чи ўринбосари Содиқ Сафоев меҳмонларга мамла-катимизда Ҳаракатлар стра-тегияси доирасида амалга оширилаётган ишлар, жум-ладан, Ўзбекистоннинг янги фаол ташқи сиёсати, мам-лакат миллий манфаатлари-ни халқаро ҳамжамиятда ил-гари суришда парламент-нинг ролини ошириш бўйи-ча қўрилаётган чора-тадбир-лар ҳақида батафсил маълумот берди.

Мазкур ишчи гуруҳ Европа иттифоқининг Шарқий Европа ва Марка-зий Осиё давлатлари билан икки томонлама ҳамда мин-тақалараро барча жаҳаси-ни кўриб чиқишга масъул бўлган экспертлик органи ҳисобланади.

Делегация аъзолари мам-лакатимизда парламент кўпи палатаси, Оmbудсман, Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказ, Ташқи ишлар, Адлия, Ташқи савдо, Иқти-содиёт вазирликларида, Ин-вестициялар бўйича давлат қўмитаси, Туризмни ривож-лантириш давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институтида музокаралар ўтказди.

— Ишчи гуруҳнинг макса-ди Ўзбекистонда амалга оши-рилаётган ислохотлар жара-ёни билан танишиш, сиёсий, савдо-иқтисодий ҳамда инвестиция соҳаларида ҳам-

корликни кенгайтириш истиқ-болларини муҳокама қилиш ва Марказий Осиё мамлакат-лари билан яқин қўшнчилик муносабатларини ривожлан-тириш бўйича янги минтақа-вий сиёсат юзасидан фикр алмашишдир, — дейди ишчи гуруҳ раиси Ютта Эдтхофер. — Биз турли давлат ҳамда жамоат ташкилотлари билан мулоқот ўтказдик. Бухоро ви-лоятига бориб, маҳаллий ҳокимлик вакиллари билан фикр алмашдик. Ҳозирги кун-да Европа иттифоқининг Мар-казий Осиё бўйича янги стра-тегияси ишлаб чиқилапти. Айти пайтда ушбу ҳўжжатнинг лойиҳаси бўйича муҳокама-лар бошлаб юборилган.

Учрашувда Ўзбекистон ва ЕИ ўртасидаги Кенгайтирил-ган шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим доираси-да ўзаро ҳамкорликни яна-да ривожлантиришнинг аниқ йўналишларини белгилаш бўйича батафсил фикр ал-машилди. Таъкидлангани-дек, мазкур ҳўжжат мамла-катимиз тараққиёти учун янги истиқбол ҳамда имко-ниятлар эшигини очди.

ЕИ делегацияси Ўзбеки-стон Республикасидаги жадал ўзгаришларга, шунингдек, аҳоли турмуш фаровонлиги-ни яхшилаш ва мамлакат-нинг халқаро имиджини мустаҳкамлашга қаратилган ислохотларга юқори баҳо берди.

Қобил ХИДИРОВ.

ИЧКИ ИШЛАР СОҲАСИДА ҲАМКОРЛИК

Пойтахтимиздаги “Hyatt Regency Tashkent” меҳмонхонасида Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири Пўлат Бобонозов ва Тожикистон Республикаси ички ишлар вазири Рамазон Ҳамро Раҳимзода билан расмий учрашув бўлиб ўтди.

Президент Шавкат Мирзиёев сиёсати туфайли қўшни давлатлар билан са-марали ва дўстона муноса-батлар йўлга қўйилмоқда. Хусусан, айти пайтда Ўзбекистон билан Тожики-стон ўртасидаги муносабат-лар юқори даражага кўта-рилган. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш соҳасидаги идоралар-аро ҳамкорлик ҳам фаол тарзда ривожланмоқда.

Учрашувда терроризм, экстремизм, трансмиллий уюшган жиноятчилик, но-қонуний миграция, одам савдосига қарши курашиш, тезкор ахборот алмашиши фаоллаштириш юзасидан ўзаро манфаатли ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди.

(Давоми 2-бетда).

Кўприксоозлик санъатининг янги асари

пойтахтимизнинг Бунёдкор ва Чўпонота кўчалари кесишмасида барпо этилаёпти

Бунёдкорлик

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган суратлар.

Бу иштибоҳни бежиз қўллаётганимиз йўқ. Сабаби, кейинги йилларда йўл қурилиши соҳасига кўприксоозлик билан бирга, бунёдкорликнинг инновацион ечимлари, тамомила илгор технологиялар ҳам кириб келдики, натижада янги иншоотга ҳамоҳанг яхлит меъморий ечимга эга инфратузилма пайдо бўлаяпти.

Бунда нафақат ҳайдовчилар, балки йўловчи ҳамда пиёдаларга ҳам бирдек қўлайлик яратилмоқда. Ҳатто, ландшафт дизайни асосида ҳудудлар ободонлаштирилиб, йўллар атрофига киши кайфияти-ни кўтарадиган анвойи гуллар, ман-зарали дарахтлар ўтказилаяптики, бу янада кўркамлик бахш этаётир.

Яқин кунларда Тошкент шаҳри-нинг Бунёдкор ва Чўпонота кўча-

лари кесишган жойда қурилиши жадал олиб борилаётган замона-вий йўлқўзгич ҳамда унинг атро-фи ҳам ана шундай сўлим ва қўлай масканга айланади. У “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жа-миятига қарашли “Кўприкқурилиш” трести унитар корхонасининг ма-лакали мутахассислари томонидан барпо қилинаяпти.

(Давоми 3-бетда).

Қайта кашф этилаётган Мирзачўл

Мирзачўл туманининг Ғалаба маҳалласи “Обод қишлоқ” дастурига кўра қайта чироў очаётир. Бу ерда қурилиш ишлари учта массивга бўлинган ҳолда олиб борилмоқда. Маҳалладаги, халқона тилда айтганда, “барак” уйлардан 54 таси ва уларнинг атрофидаги ноқонуний иншоотлар бузиб ташланди.

«Обод қишлоқ» дастури

— Янги қурилаётган тураржой-ларга, биринчи навбатда, уйи бу-зилган, кам таъминланган оилалар кўчиб кириши аҳолини хурсанд қиляпти, — дейди ушбу маҳалла-нинг Дўстлик кўчасида яшовчи меҳ-нат фаҳрийси Уразали Исоқов. —

Уйлари бузилган 315 хонадонда 1 минг 266 нафар маҳалладошимиз истиқомат қиларди. Энди улар кўркам ҳамда шинам уйларга бос-қичма-босқич кўчиб ўтишади. Маҳаллада қурилиш ва ободон-лаштириш ишлари бошланганидан

буён 40 та икки қаватли уйнинг эс-кирган том қисми тўлиқ янгиланди. Уйлар олдидаги кимдир хом гишт-да, кимдир эски туғуқона ўраб ол-ган “ҳовличалар”, товуқхона, тандир-хона, гараж ҳамда режасиз қурил-ган бошқа иншоотлар олиб ташла-

ниб, атрофи ободонлаштирилди. Ҳозирги кунда бу уйларнинг 36 таси тўлиқ таъмирдан чиқарилди.

— Одамлар учун уйдан ташқари ёрдамчи бинолар ҳам зарур, албат-та, — дейди тумандаги “Ғалаба” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Дилбар Қўлматов. — Шунинг учун бузилган иншоотлар ўрнига замона-вий асосда 13 та тандирхона, ўчоқ ҳамда ўтинхоналар қуриб берилди. Қолганларида қурилиш ишлари да-вом этмоқда. Буларнинг барчаси одамлар яшаш тарзини яхшилаш, ма-даниятини ўзгартиришда муҳимдир.

(Давоми 3-бетда).

Нукусда “Умид ниҳоллари — 2018” спорт мусобақаларининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичи ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Маскд. ХАБИБУЛЛАЕВ (ўса) олтин сўрат.

Чемпионлик ёш танламайди

Унда сўзга чиққанлар Президентимиз томонидан юртимизда ёш авлод камолоти йўлида барча шароит яратилаётгани, жумладан, бу каби мусобақалар йигит-қизларнинг маънан ва

жисмонан етук бўлиб улғайишларида муҳим ўрин тутаётганини алоҳида таъкидлашди. Бахслар якунида Нукус шаҳри ёшлари муваффақият қозонди. Уларга Президент

совғаси — “Damas” автомобиلى тантанали равишда топширилди. Қораўзак тумани жамоаси иккинчи, Тахтақўпир ва Амударё туманлари вакиллари учинчи ўринни эгаллашди.

Мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилаётган ушбу беллашувларнинг Наманган вилояти бўйича финал босқичида 746 нафар ёш иқтидор эгаси қатнашди.

Хотим. МАМАДИЛЛАЕВ (ўса) олтин сўрат.

Вилоят марказидаги “Баркамол авлод” спорт мажмуасида ғолиб ва совриндорларни тақдирлаш маросими ташкил этилди. Хал қилувчи босқичда 12 спорт тури бўйича бирин-

чи ўринни кўлга киритган Наманган шаҳри жамоаси ғолиб, деб топилди. Жамоага Ўзбекистон Республикаси Президенти совғаси — “Damas” автомашинаси топширилди.

— Стол тенниси жону

Ҳаво шарида саёҳат

Хива шаҳрида ҳаво шарида учиб акцияси ташкил қилинди. Ички туризмни ривожлантириш мақсадида ўтказилган мазкур тадбирда ҳудуддаги болалар шаҳарчаси тарбияланувчилари ҳамда эҳтиёжманд оилаларнинг фарзандлари очик осмон остидаги музей шаҳарини балидликдан туриб томоша қилиш имконига эга бўлдилар.

Янгилик

— Ҳаво шарида учиб туриш теледидорда кўриб, ҳавасим келарди, — дейди тарбияланувчи Шаҳноза Ниёзматова. — Бугун ниятимга етдим. Шаҳардаги обидаларни юқорида томоша қилиш бошқача бўларкан. Жуда катта таассурот олдим.

Хивада сайёҳлар эътибо-

рини нафақат тарихий ёдгорликлар, балки замонавий ажойиботлар орқали ҳам жалб қилиш чоралари кўрилмоқда. Яқинда шаҳарга ҳавода муаллақ турувчи дарёвеш аттракционли олиб келинган эди. Энди эса улкан ҳаво шари кўпчилиги эътиборини тортаяпти.

— Бугунги хайрия акциясида болаларни ҳаво шарлари ҳақида маълумотлар билан таништирдик, — дейди Аэронавтика федерациясининг Хоразм вилояти филиали директори Илҳом Сетматов. — Учиш жараёнида уларга малакали мутахассисларимиз хизмат кўрсатди. Бундай саёҳатга нафақат ёшларда, балки хорижий меҳмонларда ҳам қизиқиш катта. “Ичан-Қалъа” давлат музей-қўриқонасини 100 метр баладдан томоша қилиш, шаҳарнинг бетакорор гўзаллигидан баҳраманд бўлиш ва уни фотосуратларда акс эттириш барчага завқ-шавқ бағишлайди.

Одилбек ОДАМБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўзмилийбанк»:

ЭКСПОРТЧИ КОРХОНАЛАРНИНГ ИШОНЧЛИ ҲАМКОРИ

Президентимизнинг Олий Мажлиси Мурожаатномасида 2018 йилда банк тизими фаолиятини ривожлантириш бўйича белгиланган вазифаларни амалга оширишда банклар билан тадбиркорлик субъектлари ўртасида самарали ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини таъминлаш масалаларига эътибор қаратиш зарурлиги белгилаб берилган эди.

МОЛИЯ МУАССАСАЛАРИДА

Ушбу талабдан келиб чиққан ҳолда, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки экспорт географиясини кенгайтириш бўйича тизимли ишларни амалга оширмоқда. Натижада банк миқозлари орасида экспортчи корхоналар сони тобора кўпаймоқда. Масалан, 2016 йилда улар 736 тани ташкил этган бўлса, бултур бу кўрсаткич 1040 тадан ошди. Улар томонидан биргина 2017 йили 71 давлатга 252 турдаги товар ва хизматлар экспорт қилинганни қувонарлидир. Керамика буюмлари, санитария-гигиена ҳамда қандалот маҳсулотлари, пластика хом ашёси шулар жумласидандир.

Болгария, Эстония, Хорватия,

Венгрия каби давлатлар билан ҳам савдо алоқалари ўрнатилиб, шу сингари янги бозорларга сархил ва қурилган мевадар, озиқ-овқат маҳсулотлари, трикотаж ҳамда тўқимачилик буюмлари етказиб берила бошланди. Ташқи бозорда мева-сабзавотларга талаб катта эканлиги инобатга олиниб, банк томонидан бундай маҳсулотлар савдосини кўпайтириш мақсадида қишлоқ ҳўжалигининг мазкур тармоғида кластерларни ташкил этиш лойиҳалари кўллаб-қувватланаяпти. Бунинг учун 880,7 миллиард сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилди.

Янги бозорларни ўзлаштиришда “Ўзмилийбанк” қошидаги

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини кўллаб-қувватлаш жамғармаси ҳам фаол иштирок этмоқда. 2017 йил давомида Жамғарма томонидан 4700 дан ортиқ тадбиркорлик субъектларига маҳсулот ва хизматлар экспортда амалий ёрдам кўрсатди. Натижада улар томонидан 1 миллиард 481 миллион долларлик ташқи савдо амалиётлари бажарилди. Шундан 139,4 миллион долларлик товар ва буюмлар экспорт фаолиятига янгидан жалб қилинган 92 та корхона ҳиссасига тўғри келгани диққатга сазовор.

Тадбиркорларни молиявий кўллаб-қувватлашга эса Жамғарма

томонидан 7 миллиард 244 миллион сўм миқдорига маблағ, шу жумладан, 5 миллиард 430 миллион сўм физиксиз қарз, 1 миллиард 814 миллион сўм кўргазмалар ташкиллаштириш учун йўналтирилган эди. Бундан унумли фойдаланилгани туфайли 433,4 миллион долларлик шартномалар имзоланиб, улар асосида 556,1 минг долларлик маҳсулотлар етказиб берилди.

Президентимизнинг қўшни мамлакатларга амалга оширган давлат таширфлари доирасида уюштирилган савдо маҳсулотлари миллий кўргазмалари ҳамда бизнес форумларида эса Жамғарма кўмағида қатнашган 500 дан ортиқ корхоналар томонидан умумий қиймати 83,3 миллион долларлик манфаатли шартномалар ҳам имзоланиб, кўллаб келишувларга эришилди. Бунинг натижасида ўтган давр мобайни-

да 25,5 миллион долларлик маҳсулот ва хизматлар экспорти амалга оширилди. Таъкидлаш керакки, Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарорига мувофиқ, бир қатор туманларнинг ихтисослашувидан келиб чиққан ҳолда, Жамғарма таъсисчилигига 66 та агрофирма ташкил этилган эди. Ўтган давр мобайнида ана шу ташкилотлар саъй-ҳаракати билан 39,8 миллион долларлик экспорт шартномалари имзоланди. Жорий йилнинг I чорағида эса хорижий ҳамкорлардан 1 миллион 702,7 минг долларлик валюта маблағлари келиб тушди ва 1 миллион 241,9 минг долларлик экспорт амалиёти бажарилди.

Бу борадаги ишлар кўлямини янада кенгайтириш, молиявий шериклар билан манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш бундан кейин ҳам фаолиятимизнинг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолаверад.

«Ўзмилийбанк»
матбуот хизмати.

Хизматлар лицензияланган.

Ибратга арзигулик шодиёна

Бухоро шаҳридаги 32-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси, айни дамда “Ўзбекистон темир йўллари” АЖнинг Бухоро ҳарбийлаштирилган қўриқлаш отрядида ишлаётган Давроншоҳ Камолов билан қонглик Зулфия Жалоловнинг никоҳ оқшомида келин-куёвга китоб жавони ҳамда умумий нархи 200 минг сўм бўлган китоблар жамламаси совға қилинди.

Маънавият

— Китоблар орасида жаҳон классик ва замонавий адабиёт намуналари, қолавэрас, семимли шоир ҳамда ёзувчиларимизнинг асарлари борлиги бизни беҳад қувонтирди, — дейди Давроншоҳ.

Вилоят ҳокимлиги ҳамда бир қатор ташкилотлар ҳомийлигида ўтказилган никоҳ тўйи қамчиқим, даб-дабадан холи, исрофгарчиликсиз кечгани билан кўпчилики маъқул тушди. “Вилоятдаги дастлабки намуналик никоҳ тўйи” дея эътироф этилган тантаналарда ёш оилага ҳомий ташкилотлар томонидан уй-руҳор буюмлари ҳам тўхфа қилинди.

Истам ИБРОҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Эксклюзив интервью

«Абдулла Қодирий ҳақида бадиий фильм суратга олмоқчиман»

дейди америкалик ёзувчи ва таржимон Марк РИСС

Марк Рисс — АҚШнинг Вашингтон университетида “Марказий Осиёдаги туркий тиллар, хусусан, ўзбек тили, жадиҳчилик ва Ислоҳ фикри” бўйича таълим олган. У 23 йиллик иш фаолиятини Марказий Осиёда “Тинчлик корпуси” кўнгиллиси сифатида бошлади. 1994 — 1997 йилларда Ўзбекистонда ишлади. Термиз, Самарқанд, Қўқон шаҳарларида инглиз тилидан болаларга дарс берди ва ўқитувчилар малакасини ошириш дастурларида иштирок этди. Атоқли ўзбек адиби Абдулла Қодирийнинг “Ўткан кунлар” романини инглиз тилига таржима қилди. Айни пайтда Теннесси штати Нэшвилл шаҳрида тошкентлик рафиқаси ва ўғли билан яшайди.

“Халқ сўзи” газетаси махсус мухбири АҚШга ижодий сафари давомида Марк Рисс билан учрашиб, суҳбатлашди. Мулоқот ўзбек тилида бўлиб ўтди.

— Мамлакатингизда бир неча йил давомида ҳақиқий ўзбеклардек ашанганман, — дея суҳбатимизни бошлади мезбон. — Халқингизнинг меҳмондўстлиги, бой маданияти, ҳеч қайси мамлакатда учрамайдиган, факатти-на ўзбекларга хос бўлган ноёб урф-одатлар мени ўзига роғ этган.

— Ўзингиз ҳақида қисқача гапириб берсангиз. Қандай сабаб билан Ўзбекистонга борган эдингиз?

— 7-синфда ўқиётганимда, Дарз Бергор исмли ўқитувчим ҳаётимда муҳим роль ўйнади. У 1963-1964 йилларда Африканинг Гана давлатида “Тинчлик корпуси”да ишлаган экан. Унга ҳавасим келиб, шу соҳада ишлашни ният қилдим. Ўша ўқитувчим Совет иттифоқи тарқаб кетгандан сўнг, унинг таркибиди, айниқса, Марказий Осиёда жуда кўп мамлакатлар борлиги, АҚШ улар ҳақида деярли маълумотларга эга эмаслигини ўқтирди. Шимолий Аризона университетининг инглиз тили йўналиши бўйича тахсилни тамомлагач, “Тинчлик корпуси”нинг марказий штабига бориб, ўз тақлифларимни ва Марказий Осиёда шу соҳада ишлаш ниятим

борлигини айтдим. Икки ҳафтадан сўнг тақлифнома келди. Унда, ҳатто, Ўзбекистоннинг жойлашган ҳудуди Шимолий Покистон деб нотўғри кўрсатилган эди. Шундай қилиб, 1994 — 1997 йилларда “Тинчлик корпуси”да ишладим. Аввало, Самарқандда ўзбек тилини ўргандим. Кейин Қўқон шаҳридаги 23-мактабда инглиз тилидан болаларга дарс бердим. Қўқон шаҳри менинг ҳаётимда энг ёқин из қолдирди. Чунки қадимий шаҳардаги асл ўзбекона урф-одатлар, тарихий қадамжолар жуда ёққан. Айниқса, Қўқон шаҳридаги ўзбек оиласида икки йил давомида яшаганим ўзбек тилини мукамал билиб олишимда тамаал тошини қўйди.

— Бизнинг семимли ёзувчимиз Абдулла Қодирийнинг “Ўткан кунлар” асарини инглиз тилига таржима қилибсиз. Бунга нима туртки берган эдингиз?

— 1997 йилда “Тинчлик корпуси”даги фаолиятим ниҳоясига етиб АҚШга қайтдим. Вашингтон университетида “Марказий Осиёдаги туркий тиллар, хусусан, ўзбек тили, жадиҳчилик ва Ислоҳ фикри” бўйича магистрлик мактабини олдим. 2000 йил-

да жонажон ватанимдек бўлиб қолган Ўзбекистонга бориб аспирантурадаги илмий ишимга мавзу топиш баҳонасида кадрдонларим билан қўриқиб иштиёки пайдо бўлди. Илмий раҳбарим профессор Илъза Сиртаутас хонимдан рухсат сўраганимда, у: “Ўткан кунлар” асарининг уч бобини таржима қилсанг, аспирантурани битирган бўласан”, деб шарт қўйди. Мен рози бўлдим. Шу баҳонада асарни тўлиқ таржима қилишга киришдим.

Таржима жараёнида ҳар гал бирор сўз ва асардаги воқеликни инглиз тилида қандай баён қилиш устиди бош қотирсам, профессор Илъза хоним кўз ўнгимда гавдаланади. Чунки у таржима санъати ҳар қандай изланишдан кўра машаққатли эканлигини яхши англаган. Йиллар давомида таржима жараёнида ҳар бир саҳифада яхлит бир илмий иш қилаётганимни ҳис этганман.

каби ҳодимлари эса асарга чизиладиган суратларда кўмак қўлини қўйишди. Афғонистон сафарига 1907 йили босмадан чиққан икки томли “Ўзбек тилининг изоҳли луғати”ни олгандим. Таржима жараёнида ана шу луғат кўп тарихий сўзларга асос бўлди. Ҳар куни ишдан кейин бир бетга 8 соатдан вақт сарфлардим. Рафиқам Еленага раҳмат дейман. Ўзбек тилини яхши билладиган бу аёл мен билан бирга таржимонлик қилди, десам, адашмайман. Таржимани 2005 йили Ўзбекистонда бошлаб 2017 йили АҚШда тугатдим. Индиана университетида илмий изланиш олиб бораётган тошкентлик олима Умиди Хикматуллаева китобга муҳаррирлик қилган.

Мен ўзим ва таржимамни асар қарамони Отабекка қўйслайман. У

Таржимага қўл уришдан аввал асардаги ўша давр тарихи, ижтимоий-сиёсий вазият, урф-одатларнинг туркий халқлар оилаларидаги ўрни ҳақида батафсил маълумотларни ўрганиб чиқдим. Бу одатларга Қўқонда ўзбек оиласида яшаганимда, кўп марта дуч келганман. Масалан, асарда келиннинг чой узатиши, ота-она ва фарзандлар суҳбатидаги муомала одоби, андиша, лутф, меҳмон келишига тайёргарлик қўриш... Ҳаммасини, аввало, тўлиқ англадим.

Кейин биринчи ишни Тошкентдаги Абдулқосим мадрасаси билан ҳамкорлик ўрнатишдан бошладим. У ердагилар луғатда йўқ сўзларнинг мазмунини тушунишимда, берадиган иккинчи маънолари ва этимологиясини англашимда жуда катта ёрдам берди. Мадрасанинг Қарамоншоҳ Исмоилов, Камолитдин Мирзаев

оғир кунларда ҳам ўз мақсадлари, орзу-умидларидан, халқидан воз кечмаганликларини бутун дунё, жумладан, америкаликлар ҳам катта экранлар орқали билишини жуда-жуда истаётган.

«Халқ сўзи» махсус мухбири
Элёржон ЭҲСОҢОВ суҳбатлашди.
АҚШ, Колумбия округи.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 545. 112 922 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона (0-371) 233-52-55;

Котибият (0-371) 233-10-28; Эълоилар (0-371) 232-11-15.

Ташхиритта келган қўлашмалар тақрир қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиш учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаавобгар.

Газета таххиритта мақсатда термиди ҳамда оператор Ж. Тоғас томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик ҳижатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

ISSN 2010-6784

7720304780001

• МАНЗИЛИМИЗ:

100000,

Тошкент шаҳри,

Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.

Навбатчи — О. Файзиев.

Мусаххих — С. Исмолов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:

«Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 22.15

Топширилди — 00.05

1 2 3 4 5 6